Poëzia 1337.
Anonymum

Horologium Marian[um]

ob. Estr. XVIII. 559.

C.R. BIBLIOTHECA UNIVERSITATIS JAGELL. CRACOVIENSIS
1459
I Mag. St. Dr. P

POËTAE POLON.
N. 55.

HOROLOGIVM MARIANVM.

SEPTEM HORIS

CONCEPTAE ABSQ; MACVLA

VIRGINI DECANTATIS

IAM OLIM DISTINCTVM:

Nunc verò totidē Parodiis metro Sapphico donatis,

ILLIGATVM.

ACADEMIÆ MARIANÆ

In Collegio Caliſſienſi Societatis IESV.

A quodam eiuſdem Societatis Religioſo

AD IPSAM TRIENNII PHILOSOPHICI METAM

SACRVM, DICATVMQ;

Anno Domini M. DC. XLIII.

Menſe Iunio Die XVII.

301.

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS

1459 I

MARIANÆ

PHILOSOPHORVM ACADEMIAE

IN COLLEGIO KARNKOVIANO SOCIETATIS *IESV*

E ſtudioſa nobilitate collectæ

AVCTOR Perennitatem.

VEſtra vobis adfero, Mariani Academici, & vel ideò vobis potiſſimum offerenda. Omnino placituras Academiæ veſtræ haſce aliquot pagellas arbitror, cum illud complectantur, quod amorum ſtudiorumq; veſtrorum ſumma eſt. Illud hic legetis Compendium, in quo Deus Orator VERBVM ſuum ſemel & ſemper locutus incluſit, vt abſolutum Sapientiæ ſpecimen in verbo vnico daret. Illi nos horarias hic laudes ex Æternitatis voto dedimus. Et verò à meis ſubſeciuis horis, quibus memet idétidem Apollini indulgebam, quid aliud expectaretis, præter HOROLOGIVM? & quodnam illud æternitati par eſſet, niſi MARIANVM? Ad immaculatum illud Præſidis ac Reginæ noſtræ Conceptum direxi, nullibi commodius infantem calamum exercitaturus, clarius dicam: hic ſaltem aliquid ſine labe maculáq; ſcripturus. Quanquam ipſo hic eti-

am calamo ſepiæq; meæ candorē imperare debui, vt omnino ex integro immaculatam vobis Conceptionem exhiberem. ſed quia concolor nocti ſtylus Lunam MARIAM ambiebat, Vos in candida paginæ innocentia, auitam Virginis Matriſq; noſtræ puritatem adorate; in atrato calami ſudore iuſta originali maculæ perſolui cogitate. Et vos quidem inprimis quibus me Triennalis Philoſophia arctius addixit, Horologio meo (Mariano potius) faciles manus cōmodabitis. Philoſophi, Dum ipſo iam abſolutæ Philoſophiæ veſtræ fine Matrem veſtram adoratis, paruam hanc veluti ſed numeroſam periodum illi me ſubiunxiſſe arbitremini. Philoſophico Triennio veſtro religioſam hanc appēdicem, votiuumq; veluti anathema appono; vt pro Curſus noſtri Deo Termino id nobis ſit, quod ipſius Omnipotētis dexteræ adæquatus quodammodo limes eſt. Valete.

HOROLOGIVM MARIANVM

PARODIA PRIMA

AD MATVTINVM

Iam renaſcenti pudefactus ore
Siderum lætas inhibet choreas,
Et patri iungi Phaëton curules
Imperat Horas.

Iam vagâ Fratrem fugiente Lunâ
Ante venturi rubet ora Phœbi
Manè ſtillato madefacta potans
Iugera rore.

Iam Marianæ duplicata laudi
Aera vocali ſonuère pulſu;
Io ſurgamus, citat alta noſtros
Nola precatus.

Eia mea labia &c.

Surgimus, Virgo, ſimul hinc et inde
Labra conferti animoſa labris
Ad tuas læti ſolito vocamus
Carmine laudes.

Salue Mundi Domina
Cælorum Regina

Iamq; te Mundi Dominam ſonoro
Dicimus cantu: tibi prona ſeruum
Sceptra dat Cælum; tibi ſubiugatus
Militat æther.

Salue Virgo Virginum
Stella matutina

O nihil-tacti retinens pudoris
Virginam virgo! tibi nata Solis
Antelucano cupijt probari
Stella ſereno.

Salue plena gratiæ
Clara lux Diuina

Te, licet natæ genitrix vocaris
Gratiæ, plenam tamen Orbis audit;
Te Dei clarum iubar! increatæ
Gloria lucis!

Mundi in auxilium
Domina feſtina

O relapſuro citò profuturas
Fer manus orbi! celeriq; pigras

Et

Et moras curru, ſimul & morantes
Corripe nubes.

Ab æterno Dominus

Te præordinauit,

Matrem vnigeniti VERBI.

Te Deus quondam, ſemel elocuto
Fertilis VERBO Pater, ante natas
Temporum cunas, nec adhuc adulti
Lumina Solis,
Virginem, Virgo, geniti Parentem
Ordinat VERBI, iuga quo patentis
Condidit terras, mare quo ſuis in-
fudit arenis.

Quo creauit
Terram, pontū, æthera:

Te pulchram ornauit
Sibi ſponſam; vt in qua
Adam non peccauit,

Quo recens natas cohibente ſtellas
Te ſibi pulchram melior maritus
Addidit ſponſam, vacuans nocentis
Crimen Adami.
Hæc vbi iunctis tibi ritè palmis
Dicimus, Virgo, pudor innocentes
Vulnerat calos, roſeiſq; ſignat
Nubila plagis.
Te ſimul, Virgo, iuga, te caduci
Ebriæ roris ſonuêre valles:
Te recens feſtis volucrum ſalutat
Manè querelis.

PARODIA II.

AD PRIMAM.

Domina in adiutoriū meū &c.

Gloria Patri &c.

Interim gratâ iuuenis favillâ
Celſa per, Primam, iuga ſcribit Horam
Phœbus, & totum iubar in minores
Contrahit vmbras.
Si tuam nobis, bona Virgo, dexteram,
Et ſalutares ope fauſtiori
Porrigis curas, tibi noſter vltro
Occidet hoſtis.
Tum ter acclini redeunte collo

Vni-

Vnicum in Trino gracili Tonantem
Voce placamus, ſolitos precati
Laudis honores.
Tum ſimul grato variante cantu
Virgo clamaris Sapiens. ſequeſtri — Salue Virgo Sapiens.
Te canunt colles; tibi replicata
Accinit Echo.
O Deo quondam Domus incolenti
Gratior noſci! Domus altiore — Domus Deo grata.
Dignior pinnâ! tibi cedit alti
Regia cæli.
Digna ſeptenis domus in columnis — Columnâ ſeptemplici
Altiùs tolli; tibi larga caſto
Sternitur lino, tibi menſa vino — Menſâq; exornata:
Pane redundat.
Te profanati geniale mundi — Ab omni contagio
Præterit crimen; tibi Diua dandam — Mundi præſeruata,
Sanctitas vitam præit, innocentis — Antè ſancta in vtero
Præſcia partus. — Parentis quàm nata,
Te ſuam, quiſquis meliore vitam — Tu Mater viuentium
Prorogat cenſu, geminat Parentem.
O minùs claudi facilis, ſacrorum — Et porta es Sanctorum.
Porta Quiritum.
Læta ſi mæſtus tegit ora Titan,
Protinus, Virgo, noua ſtella nobis — Noua ſtella ex Iacob,
Ex Iacob ſurgis, placidâq; ſindis
Nubila rimâ.
Te leues picti volucres Olympi
Ritè ſubmiſſis venerantur alis. — Domina Angelorum.
Te ſuam pronus Dominam vocari
Gaudet Olympus.
Iure pallentis Zabuli ſacratus
Diceris terror. tibi namq; virgo — Zabulo terribilis.

Hinc

Acies caſtrorum

Hinc & hinc firmis populoſa ſurgunt
Cornua caſtris.

Portus & refugium
Sis Chriſtianorum.

Quo-mari poſthac mea-cunq; nabit
Cymba, ſecurum mihi Nauis ipſa
Exhibe portum, pia Chriſtianis
Ripa phaſelis.

PARODIA III.

AD TERTIAM.

Sed nec Aſcræo vacuus duello
Tertiam nobis vehet axis Horam;
In Marianas mea fila rurſum
Surgite laudes.

Salue Arca fœderis,

O perennati laqueata Cedro,
Digna legalis radio coronæ,
O ſemel pacti, melior vocari,
Fœderis Arca.

Thronus Salomonis,

Tu Thronus viuo Salomonis auro
Inter ardentes radiare gemmas
Dictus; & tutò ſuper excubantes
Stare leones.

Arcus pulcher ætheris,

Te repercuſſis ſimulata flammis
Splendidè fuſo micat Iris igne,
Dum colorati varius relucet
Ætheris arcus.

Rubus viſionis.

Quin nec aſpecti renuis Tonantis
Te Rubum dici; licèt hinc & inde
Te penes circumſtrepat innocentis
Ira fauillæ.

Virga frondens germinis,
Vellus Gedeonis,

O Deo florens, ſuperiſq; virga
Dignior pratis! tibi rorat olim, &
Lenè ſiccatur Gedeonis vdo
Vellus in agro.

Porta clauſa Numinis,

O ſerâ caſti celebrem pudoris

Numi

Numinis Portam! cui ſtillat omni
Deſluus cellâ fauus in voracis
Ore leonis.
Iurè te ſanctus genialis olim
Conſciam noxæ cauet eſſe Natus;
Cûi puer quondam Deus innocentem
Incolet aluum.
O licèt ſummis ſupereminere
Diceris ſtellis, licèt in columnæ
Tortilis morem, tibi ſpontè nubes
Baiula ſacrum,
Aureos inter ſuperûm penates,
Fert thronum Virgo; tamen uſq; pronâ
Applicans aurem, facilisq; noſtris
Annue votis.

PARODIA IV.

Fallor? an Sextam mihi dixit Horam
Nola quadrantes vigil inter omnes?
Quam frequens circùm rota, temperato
Dirigit axe.
Si tibi noſtram liceat ſalutem
In preces ductis geminare votis,
O Parens quondam pueri Tonantis
Arbitra ſalue.
Te velut votum ſibi ſeruat vna
Trinitas Templum: tibi prona Diuûm
Alitum pubes, amat expeditis
Plaudere pennis.
O ſemel vota ſacra Caſtitatis
Cella, quam ſanctus Pudor innocenti
Peſſulo claudit! pia triſtioris
Gaudia mundi.

Et fauus Samſonis

Decebat tam nobilem
Natum præcauere,
Te ab originali
Labe Matris Euæ,
Almam quam elegerat
Genitricem verè,
Nulli prorſus patiens
Culpæ ſubiacere.

Antiph:
Ego in altiſſimis habito,
Et thronus meus in columna nubis.

AD SEXTAM.

Salue ô Puerpera,

Templum Trinitatis,
Angelorum gaudium,

Cella puritatis,
Solamen mœrentium,

Hic

Hortus voluptatis

Hic vbi picto petulans vireto
Aura colludit, tibi ſurgit almæ
Hic voluptatis liquidaſq; repit
Hortus in auras.

Palma patientiæ,

Hic vbi ſutas fugiunt per herbas
Virgines riui; patiens grauari
Hic tibi nutat viridiq; fulget
Palma ſereno.

Cedrus caſtitatis,

Aſt vbi celſum caput inter ipſas
Promouet nubes Libanus, refuſa
Hic tibi Cedrus, mea Virgo, caſtas
Porrigit vmbras.

Terra es benedicta,
Et Sacerdotalis,
Sancta atq; immunis
Culpæ originalis,

O vetuſtorum benedicta quondam
Terra Myſtarum! cui virginales
Præterit ſulcos, grauior paterni
Culpa reatus.

Ciuitas altiſſimi,

Et licet ſummi melior Tonantis
Ciuitas audis, cui celſa ductum
Sepiunt vallum, & decies reuerſos
Mœnia muros:

Porta orientalis,

Tu tamen nobis Orientis alma
Porta panderis; licet inuiarum
Nubium ſeruet vigil obſeratos
Vltio poſtes.

In te eſt omnis gratia,
Virgo ſingularis,

Iure ſuprema prece ſingularis
Audies Virgo, tibi namq; ſacram
Et rudem vinci cumulauit omnis
Gratia mentem.

Antiph:
Sicut lilium inter ſpinas,
Sic amica mea inter filias Adæ,

Tu velut caſtum decorat ſeueras
Lilium ſpinas, recreas nocentis
Filias Adæ, foliiſq; denſos
Protegis hamos.

PARODIA V. Iam

Domina in adiutoriū meū intende &c.

Iam ſupinatas minor inter vmbras
Phœbus in Nonam ſoboleſcit Horam;
Iam fatigatus tepida dies re-
-ſpirat in vmbra.
Noſq; dum læta fuga muſſat auræ
In crucem ductam tibi ſancta dextram
Cogimus Virgo, modò tu petitum-
-Intende iuuamen.
En tibi iunctis reuerenter vlnis
Pectus, & celſam cruce frontis arcem
Ritè ſignamus; ſimiliq; ſcripti
Brachia ſigno,

Gloria Patri &c.

Gloriam Patri canimus, ſuoq;
Gloriam Nato; licèt hic & ille
Inuicem ſpiret ſibi par ſacrato
Flamine Numen.

Salue Vrbs refugij,

O fugatorum celebris nocentûm
Vrbs, reos vitæ, propriæq; quondam
Conſcios noxæ patulis clientes
Excipe portis.

Turriſq; munita Dauid propugnaculis

Quin & armatis ſinuata pinnis
Emines Turris: cui grande Dauid
Robur, & firmis dedit alta propu-
gnacula muris.

Armiſq; inſignita.

Cui repercuſſi radius Phanetæ
(Dum leuis puro Ione videt æther)
Et timens vinci iubar in politis
Palpitat armis.

Tu in Conceptione Charitate ignita,

Te celer primos Amor inter ortus
Splendidis caſtæ radijs fauillæ
Vſſit illuſtrem, teneroq; paruam
Induit igne.

Infernalis poteſtas Eſt á te contrita;

Tunc licèt nullo grauis in cothurno,
Nec ſatis firmis ſolidata plantis,

Eia mulier fortis,
Et inuicta Iudith,

Subdolum Diti caput, & ſuperbos
Conteris artus.
Te ſimul vitam Syrijs in vno
Amputans collo, famulis adorat
Laureis Iudith, tibi cedit altos
Spontè triumphos.

Pulchra Abiſac virgo,
Verum fouens Dauid,

O fouens verum, ſine labe Dauid
Virgo, Ieſſēi bona virga trunci,
Se tibi ſacras Sunamitis vltrò
Sternit ad aras.

Rachel procuratorem
Ægypti geſtauit,
Sed Saluatorem mundi
MARIA portauit.

Qui Thetin Nilo, Phariæq; mundum
Prætulit terræ, ſimul & Ioſepho
Prætulit IESVM, ſimul & Rachelī
Ille MARIAM.

AD VESPERAS

PARODIA VI.

Salue HOROLOGIVM,

Quid mihi ſcriptas ſtylus alter horas
Sæpe promotis variabit vmbris?
Ite, nil obſtat, procul, inquieti
Ite quadrantes.
Tu mihi poſthac, bona Virgo, certas
Diuides horas: tibi veriores
Phœbus Horarum Pater, hinc & inde
Prænotat vmbras.

Quo retrò trahatur
Sol in decem lineis,
VERBVM incarnatur,

Quin vt Aeternum meliore VERBVM
Carne veſtires, decimam reuerſus
Lineam Phœbus facileſq; retrò
Traxit habenas.

Homo vt ab inferis
Ad ſumma tollatur,
Immenſus ab Angelis
Paulò minoratur.

Sic & infernis homo de lacunis
Altiùs, ſurgit, ſocijſq; iunctus
Angelis paulo-minus eminenti
Cedit honore.

Solis huius radiis
MARIA coruſcat,

O ab æterni radijs Planetæ
Virgo contexta radiata palla!

Te

Te vigil Titan mediam ſereno
Palliat auro.
Cùm tuum, fixo attonitus ſtupore,
Volue Conceptum, mihi te pudicã
Tollis Auroram, quoties diurnas
Excitat horas.

Vt conſurgens Aurora
In Conceptu micat.

Hic tibi, Virgo, magis innocenti
Candidum lino, licèt in moleſtis
Lilium ſpinis, hiat alba caſto
Oſcula labro.

Lilium inter ſpinas,

Tu, tuas Nato grauidante palmas
Arduum preſſo Stygis in cerebro
Pondus aſſurgis, graue ſubiugati
Pondus Auerni.

Quæ, ſerpentis terat
Caput;

Si quis horrentes vagus inter vmbras
Errat, albentes radios honeſto
Comis argento; niueoq; Lunam
Allinis igne.

pulchra vt Luna
Errantes colluſtrat.

O perennatis Cynoſura lucis.
Tu ream noxæ nebularum amictu
Protegis terram, tenuiq; celas
Crimina nube.

Antiphon:
Ego feci in cælis vt &c.
Et quaſi nebula texi &c.

At ſimul denſa comitatus vmbra,
Siderum viuas ſuperis lucernas
Veſper in rimis, nimioſq; labi
Suſcitat ignes.
Iamq; te noſtris canit euocata
Barbitis Echo; tibi Virgo feſſus
Se dies ſternit, tibi ducit altas
Luna choreas.
Meq; vocales imitatus inter
Montium cliuos, tibi lætiorem
Veſper applauſum dedit, ô ſequeſtri
Gloria veris!

Te

Te ſibi tutis hilares ſub vmbris
Garriunt ſtellæ, tibi mitigatus
Lenè ſuſpirat Notus, & quietis
Dormit in alis.

PARODIA VII.

AD COMPLETORIVM.

Vltimus noſtræ labor eſt Camœnæ
Vt leuē molli comitāte cantum
Tibiâ, nuper tibi, Virgo, votis
Compleat horas.

Conuertat nos Virgo tuis precibus placatus &c.

O tuis ſuetus precibus rogari
Nos ad æternæ propylæa Lucis
Ritè conuertat Deus, & ſeueram
Exuat iram.
Tuq; feſtinum dominâ iuuamen
Annuens dextra, grauiore noſtri
(O Stygis iuſtus timor) hoſtis iram
Stringe catena.

Domina in adiutoriū meū intende &c.

Tunc ter inflexi capitis minores
Cùm Paracleto ſimul æuiternam
Et Patri & Nato, ſolito canemus
Carmine laudem.

Salue Virgo nobilis,

Iamq; votiuum tibi ſæpe SALVE
Nobilis Virgo, canit, hinc reclinis
Et pedum plebes minor, hinc reductis
Veſper in antris.

Mater illibata,

Caſta ſis Virgo licèt; illibata
Audies Mater, cui ſe maritus
Siderum Patris pudor innocentis
Iunxerat igne.

Regina clementiæ,

Iure ſubmiſsis pedibus, propinquo
Cernui collo, tibi Comitatis
Addimus ſceptrum, melior ſacri Re-
-gina fauoris.

Nam

Nam tibi ſparſos ſine lege crines
Hac refrænari licuit corona
Quam ſuperfuſis vigil è Planetis
Texuit æther :
Iure formoſæ face Puritatis
Virgines picti ſuperas Olympi
Angelos nullo maculata quondam
Crimine mater.
Iure ſupremi Dominam Monarchæ
Occupas auſu meliore dextram ;
Ardet è puro tibi namq; palla
Sutilis auro ;
Per tuas ergo , grauis educatâ
Gratiæ Mater; Sacra ſeu Reorum
Ara conſurgis , bona ſeu rei Fi-
-ducia mundi.
Seu graues moti Maris inter iras
Stella luſtraris, trepidis patronum
Naufragis portum, placitoſq; præbens
Aetheris ignes :
Siue concluſi referas patentem
Ianuam cæli , tremuliſq; pacem
Imperans morbis ; querulo ſalutem
Diuidis ægro :
Per tuas , inquam , pia Virgo, curas
Hic vbi viui patet aula cæli
Vnicum & trinum videam propinquâ
Luce Tonantem.
Hic vbi ſudo liquidum ſereno
Balſamum fulget , mihi ſuauè fragrans
Nomen effundis ; tibi quiſq; ſacro
Ardet amore.
Sed quòd ignitis oculata ſtellis
Cælici ſomnum fuga ſuadet orbis,

Stellis coronata:
Supra omnes Angelos
Pura immaculata,
Atq; ad Regis dexteram
Stans veſte in aurata.
Per te Mater Gratiæ,
Dulcis ſpes reorum,
Refulgens ſtella maris
Portus naufragorum,
Patens cæli ianua,
Salus infirmorum,
Videamus Triadem
In aula ſanctorum,

Antiph.
Oleum effuſum Maria
nomen tuum &c.

Sponte

Sponte decreſcit tibi noſtra prono
Fine Camœna.

ET hactenus quidem vota mea, laudes Tuas, ô Virgo Mater, pedeſtri hâc oratione proſequi conabar. iã vnicum reſtat, quod ad Pöeticorum pedum humilitatem abiicere non ſum auſus: Tuis illis, quibus Lunam calcas, adſterno libentiſſimè. Religioſa Horarum ſingularum appendix iam ipſa ætate & ſanctitate ſuâ grauis, ad numeros Lyræ flecti decenter haud poterat: eam proinde extra cantûs lenocinia, tanquam intercalare idemq; vltimum Horarum omnium Votum hic appono. Præſtat abſq; Lyræ chordarumq; ſtrepitu cãdidâ ſynceraq; oratione ſupremum Horologii mei indicem coronari; vt vel ſic in fine ipſo Religioſus agnoſcar. Igitur iam aſſuetas votis noſtris aures Tuas vt expugnem facilius, robuſtiore hâc periodo eas oppugnare aggredior.

SAncta Maria, Regina cœlorum, Mater Domini noſtri Ieſu Chriſti, & mundi Domina, quæ nullum derelinquis, & nullum deſpicis: reſpice me Domina clementer oculo pietatis, & impetra mihi apud tuum dilectum Filium cunctorum veniam peccatorum: vt qui nũc tuã Sanctã Conceptionẽ deuoto affectu recolo, æternæ in futurũ beatitudinis brauiũ capiã, ipſo quẽ Virgo peperiſti donante Domino noſtro Ieſu Chriſto: qui cum Patre & ſancto Spiritu viuit & regnat in Trinitate perfectâ Deus in ſæcula ſeculorum. Amen.

A. M. D. G

ET SINE MACVLA CONCEPTÆ VIRGINIS HONOREM.